

शेषमवशिष्टमायुरस्ति अपमृत्युनामृतत्वादित्यर्थः तदेवकलेवरंप्रविश्योत्थितोजीवउवाच यद्वा अंतरालेप्रेतशरीरे स्थित्वेतिज्ञेयम् ॥३॥ ४॥
 मयिमृतेपुत्रदृष्ट्याशोकश्चेत् शत्रुदृष्ट्याहर्षः किंनक्रियतइत्याशयेनसंबंधस्यानियतत्वमाह बंधवोविवाहादिभिःसंबंधिनः ज्ञातयःसपिंडाः अ
 रयोघातकाः मित्राणिरक्षकाः मध्यस्थाउभयव्यतिरिक्ताः साधारणाः विद्विषोद्रव्यादिनिमित्तेन द्वेषिणः उदासीनास्तद्व्यतिरिक्ताइतिभेदः॥५॥
 कर्मभिर्भ्राम्यमाणत्वेदृष्टांतः यथापण्यानिक्रयविक्रयाद्यर्हाणि कर्तृषुव्यवहर्तृषुपरिभ्रमंति एवंजीवोऽपियोनिषुजनकेषु ॥ ६॥ एकस्मिन्नपि
 जन्मनिसंबंधस्यानियतत्वंसदृष्टांतमाह द्वाभ्याम् नित्यस्यजीवतोऽपिअर्थस्यपश्वादेः अनित्यः अनियतः विक्रयादिनासंबंधनिवृत्तेः ॥ ७॥
 एवंयोनिगतः पित्रादिसंबंधप्राप्तोऽपिसजीवोनित्यः देहजन्मादिनातस्यजन्माद्यभावात् अतएववस्तुतोनिरहंकृतः अहमस्यपुत्रइत्यभिमानशू

कलेवरंस्वमाविश्यशेषमायुःसुहृदृतः ॥ भुंक्ष्वभोगान्पितृप्रत्तानधितिष्ठन्तृपासनम् ॥ ३॥ जीवउवा
 च कस्मिन्जन्मन्यमीमत्थंपितरोमातरोऽभवन् ॥ कर्मभिर्भ्राम्यमाणस्यदेवतिर्यङ् नृयोनिषु ॥ ४॥ बंधु
 ज्ञात्यरिमध्यस्थमित्रोदासीनविद्विषः ॥ सर्वएवहिसर्वेषांभवंतिक्रमशोमिथः ॥ ५॥ यथावस्तूनिपण्यानिहे
 मादीनिततस्ततः ॥ पर्यटंतिनरेष्वेवंजीवोयोनिषुकर्तृषु ॥ ६॥ नित्यस्यार्थस्यसंबंधोऽनित्योदृश्यतेनृषु ॥ याव
 द्यस्यहिसंबंधोममत्वंतावदेवहि ॥ ७॥ एवंयोनिगतोजीवःसनित्योनिरहंकृतः ॥ यावद्यत्रोपलभ्येततावत्स्वत्वं
 हितस्यतत् ॥ ८॥ एषनित्योऽव्ययःसूक्ष्मएषसर्वाश्रयःस्वदृक् ॥ आत्ममायागुणैर्विश्वमात्मानंसृजतेप्रभुः ॥ ९॥

न्यः यत्रपित्रादौसंबंधिनियावदुपलभ्येत कर्मवशेनवर्तेत तावदेवतस्यपित्रादेः तत्तस्मिन्स्वत्वंनतुविक्रयादुत्तरकालमपि अथवैवंसंबंधः यदुक्तं
 कलेवरंसमाविश्येति तत्रतस्मिन्कलेवरेममेदानींस्वत्वंनिवृत्तमितिसदृष्टांतमाह नित्यस्यचिरकालावस्थायिनःसुवर्णादेः योनिगतोदेहंप्रविष्टः
 यत्रदेहेतस्यजीवस्यतत्तस्मिन्देहेस्वत्वं नतुमरणोत्तरकालमपीत्यर्थः शेषंसमानम् ॥ ८॥ जीवस्यनित्यत्वंसाधयति एषनित्यः तत्रहेतुः अव्ययः
 अपक्षयशून्यः तत्कुतः सूक्ष्मः जन्मादिशून्यः तच्चकुतः सर्वाश्रयः जन्मादिमतोदेहादेराश्रयः नतुदेहादिरूपः यतःस्वदृक् स्वप्रकाशः सर्वाश्रय
 त्वमुपपादयति आत्मनः मायायागुणैरात्मानमेवविश्वंविश्वात्मकंसृजति तदात्मानंस्वयमकुरुतेतिश्रुतेः उपादानकारणत्वात्सर्वाश्रयइत्यर्थः जीव
 स्यवस्तुतोब्रह्मत्वात् ब्रह्मणएवचिच्छक्तिविशिष्टस्येश्वरत्वेनस्रष्टृत्वाज्जीवः सृजतीतिवाचोयुक्तिः यद्वा स्वकर्मद्वारासृष्टिनिमित्तत्वेनस्रष्टृत्वंभोग्य
 स्यचसर्वभोक्ताश्रयत्वात्सर्वाश्रयत्वंचोक्तमितिद्रष्टव्यम् ॥ ९॥